

Protokół

19. posiedzenia, III. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. marca 1907.

Początek o godzinie 11 minut 10 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecnych posłów 123.

Ze strony Rządu: c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 17. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 18-go posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzania.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 14. marca 1907 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu L. s.: 2099, 2101, 2105, 2106.

Komisji szkolnej L. s.: 2102, 2103, 2104, 2110.

Komisji sanitarnej L. s.: 2100.

Po odczytaniu petycji L. s. 2110 gmin powiatu mieleckiego o zniesienie prestacyi na płace nauczycieli przemawia p. Krempa, popierając tę petycję.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanej posiadłości tabularnej Dołha wojniłowska nowej gminy administracyjnej pod nazwą Ziemianka.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Przemawia p. Wurst i stawia wniosek na przystąpienie do drugiego czytania tego sprawozdania.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek ten p. Wursta i przystępuje do drugiego czytania powyższego sprawozdania Wydziału krajowego.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania sprawozdania Wydziału krajowego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbńskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o utworzeniu z posiadłości pozostałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Dolha wojniłowska powiat Kałusz nowej gminy administracyjnej pod nazwą Ziemiańska.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Posiadłości powstałe wskutek rozparcelowania majątności tabularnej Dolha Wojniłowska powiat Kałusz, a stanowiące zwarty w swych granicach i zaokrąglony obszar, tworzyć mają nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą Ziemiańska.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Józefa Sarego na posła Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu na pobór w r. 1907 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu zezwala się pobierać w r. 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 56% od państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Przemawia p. Bohaczewski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała powyższy wniosek Wydziału krajowego.

Uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania

tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Wursta w sprawie założenia szkoły średniej w Kaluszu.

Przemawia p. Wurst uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Głębińskiego o zmianę postanowień art. IV., V., VI. i VII. ustawy o Radzie szkolnej krajowej z 15. lutego 1905 Dz. u. kr. Nr. 39.

Przemawia p. Głębiński uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Głębińskiego w sprawie ubezpieczenia robotników na wypadek starości i niezdolności do pracy.

Przemawia p. Głębiński uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Viviena w sprawie budowy kolei łączącej Brody na Załóżce z Tarnopolem.

Przemawia p. Vivien uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi

na odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skalkowskiego w sprawie przyspieszenia postępowania przy wcieleniu parcel rustykalnych do kompleksu tabularnego, z równoczesnym lub poprzedzającym wydzielaniem z tego kompleksu gruntów równej wartości.

Przemawia p. Skalkowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skalkowskiego o ścisłe przestrzeganie ustawy z dnia 6. lutego 1869 Dz. u. p. Nr. 18 co do zawiadamiania wierzycieli hipotecznych o wydzielaniu parcel.

Przemawia p. Skalkowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy szczegółowej nad sprawozdaniem komisji administracyjnej o wniosku p. Abrahamowicza i tow. o języku urzędowym władz autonomicznych.

Marszałek oznajmia, iż p. Oleśnicki postawił poprawkę co do zmiany w stylizacji §. 4, a mianowicie stylizacja tego paragrafu według wniosku p. Oleśnickiego ma być następującą:

Językiem urzędowym zewnętrznym, którego Reprezentacja powiatowa i gminna

używać będzie w korespondencji z innymi władzami autonomicznymi i rządowymi, jest jej język urzędowy w myśl §. 2. tej ustawy.

Na podania i pisma stron odpowiadać winna Reprezentacya powiatowa i gminna w tym języku krajowym, w którym podanie zostało wniesione.

Izba poprawkę p. Oleśnickiego popiera.

Przemawia p. Huryk.

Przemawia p. Buynowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca

Izba uchwała §. 4. zgodnie z wnioskiem Komisji, w oddzielnem zaś głosowaniu odrzuca poprawkę p. Oleśnickiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 5.

Każda uchwała Rady powiatowej, względnie gminnej, która reguluje język urzędowy Reprezentacji powiatowej, względnie gminnej, ma być obwieszoną w powiecie, względnie w gminie, a nadto, o ile idzie o gminę, przedłożoną Wydziałowi powiatowemu i Starostwu, o ile zaś idzie o Reprezentację powiatową, Wydziałowi krajowemu i Starostwu z dowodem, że przy powzięciu uchwały zachowano przepisy niniejszej ustawy.

Gdyby, czyto z urzędu, czy też wskutek wniesionych zażaleń stwierdzono, że tych przepisów nie zachowano, to Wydział powiatowy znieś uchwałę Rady gminnej, a Wydział krajowy uchwałę Rady powiatowej.

Uprawnień służących w tym względzie Władzom rządowym na mocy przyznanego im ustawami prawa nadzoru nad Reprezentacją gminną i powiatową, postanowienie powyższe nie narusza.

Przemawia p. Mogilnicki, stawiając poprawkę, aby w ustępie pierwszym opuścić końcowe słowa:

„z dowodem, że przy powzięciu uchwały zachowano przepisy niniejszej ustawy“,

tudzież aby opuścić cały ustęp drugi.

Izba powyższej poprawki p. Mogilnickiego nie popiera.

Przemawia p. Bobrzyński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca, poczem Izba uchwała §. 5 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 6.

Postanowień obowiązujących o języku urzędowym miasta Lwowa i Krakowa zawartych w ustawach krajowych z d. 14. października 1870 Dz. u. k. Nr. 79 i z dnia 6. października 1901 Dz. u. kr. Nr. 108 ustawa niniejsza nie narusza.

Izba uchwała bez rozprawy §. 6 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 7.

Jako język, w którym przełożony obszar dworskiego zarząd swój sprawuje i którego w korespondencji z Władzami i stronami używa, oznacza posiadacz obszaru dworskiego: język polski, ruski lub niemiecki. Jeżeli obszar dworski należy do kilku współposiadaczy lub posiadaczy częściowych, to przełożony obszar dworskiego używać będzie tego języka, za którym się oświadczy ta część współposiadaczy lub posiadaczy częściowych, na którą przypada więcej niż połowa rocznej kwoty podatków bezpośrednich opłacanych z obszaru dworskiego.

Izba uchwała bez rozprawy §. 7 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 8.

Wymienione w tej ustawie Władze autonomiczne oznaczają język, w którym za-

kłady im podległe załatwiać mają swoje czynności.

Izba uchwała bez rozprawy §. 8 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 9.

Rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 5. czerwca 1869 Dz. u. kr. Nr. 24 tyżące się języka urzędowego c. k. Władz, urzędów i sądów w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w służbie wewnętrznej i w korespondencyi z innymi Władzami, oraz powołane w tem rozporządzeniu i na jego podstawie wydane przepisy o korespondencyi c. k. Władz, urzędów i sądów ze stronami, z Władzami nierządowymi, korporacyami i gminami, pozostają jak dotąd tak i nadal w mocy.

Przemawia p. Oleśnicki i stawia poprawkę, aby cały §. 9 opuścić.

Izba poprawki tej p. Oleśnickiego nie popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca, poczem Izba uchwała §. 9 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 10.

Ustawa niniejsza rozpoczyna obowiązywać z dniem jej ogłoszenia.

Izba bez rozprawy uchwała §. 10 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych w porozumieniu z innymi Ministrami, których to tyczy.

Izba uchwała bez rozprawy §. 11 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta tytuł i wstęp ustawy.

U s t a w a

z dnia o języku urzędowym władz autonomicznych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba bez rozprawy uchwała tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej w porozumieniu z komisją budżetową o sprawozdaniu Wydziału krajowego i o wniosku posłów Skolyszewskiego, Pastora i tow. w przedmiocie podwyższenia płac nauczycielstwa szkół ludowych.

Sprawozdawca p. Władysław Leopold Jaworski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. następujący projekt ustawy, zmieniającej niektóre postanowienia ustawy z d. 11. czerwca 1905 l. 73 D. u. kr.

U s t a w a

z dnia zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 11 czerwca 1905 Nr. 73 Dz. ust. kraj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

§. 1.

Artykuły 11., 13., 14., 16., 18., 26. i 63. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. ust. kr. o stosunkach prawnych

nauczycieli w publicznych szkołach ludowych znosi się w ich dotychczasowym brzmieniu, a mają brzmieć, jak następuje:

Art. 11.

A) Roczne place nauczycieli szkół ludowych publicznych dzielą się na następujące klasy:

a) w szkołach pospolitych:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem, dla połowy posad w każdym mieście 2.300 K, a dla drugiej połowy posad 2.100 K;

II. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. ust. kraj. dla $\frac{1}{4}$ części ogółu posad 2.100 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.900 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.700 K;

III. klasa w gminach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. ust. kraj. dla $\frac{1}{4}$ części ogółu posad 1.700 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.500 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.300 K;

IV. klasa w reszcie gmin dla $\frac{1}{4}$ części posad w każdym powiecie 1.400 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.200 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.000 K;

b) w szkołach wydziałowych osobnych i w klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem dla połowy posad w każdym mieście 2.500 K, dla drugiej połowy 2.300 K;

II. klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 2.300 K. dla drugiej połowy 2.100 K.

B) Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowo ustanowionego oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak:

a) dla nauczyciela, który złożył egzamina dojrzałości i kwalifikacyjny wynosić mniej, niż 900 K;

b) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości, oraz dla nauczyciela, który

złożył egzamin kwalifikacyjny za dyspensą od egzaminu dojrzałości, wynosić mniej niż 700 K;

c) dla nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacji wynosić mniej, niż 500 K.

Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowego nie może zaś przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.

Art. 13.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom stałym na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych.

Rok lub lata służby nieskutecznej lub nagannej nie będą wliczane do lat uprawniających do przyznania dodatku pięcioletniego. Lata służby w ten sposób potrącić się mające oznaczone być mają w każdym przypadku przy służbie nagannej orzeczeniem Rady szkolnej krajowej, skazującym nauczyciela na karę dyscyplinarną, a przy nieskuteczności służby orzeczeniem Rady szkolnej okręgowej, opierającym się na wizytacji szkoły co najmniej dwukrotnej w ciągu jednego roku i stwierdzającym, że nieskuteczność służby nastąpiła z winy nauczyciela.

Dodatek pięcioletni przyznany być może najwięcej sześć razy i wynosi za pierwsze dwa pięciolecia (po 5 i 10 roku służby) po 100 K., za następne dwa pięciolecia (po 15 i 20 r. służby) po 150 K., za ostatnie dwa pięciolecia (po 25 i 30 r. służby) po 200 K.

Dodatki pięcioletnie zapadłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy mają być utrzymane według postanowień ustaw wówczas obowiązujących, jednak podwyższone stosownie do postanowień niniejszej ustawy.

W razie nadania posady w szkołach galicyjskich nauczycielowi, zajmującemu posadę w innem królestwie lub kraju koron-

nym, w Radzie państwa reprezentowanym, należy mu policzyć stosownie do powyższych postanowień lata służby stałej spędzonej na poprzednich posadach, do wymiaru dodatków pięcioletnich, o ile w owym kraju bywa przestrzegana pod tym względem zasada wzajemności.

Art. 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej samoistnej lub połączonej z gminą dodatek do płacy w kwocie 500 K., nauczyciel kierujący szkołą ludową gminną 5 i 6 klasową także dodatek w kwocie 400 K., nauczyciel kierujący szkołą 3 i 4 klasową w kwocie 300 K., nauczyciel kierujący szkołą 2 klasową 100 K. rocznie, przyczem liczone będą tylko klasy etatowe.

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remuneracja w wysokości dodatku za kierownictwo, przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej niż trzy miesiące.

Art 16.

Każdemu stałemu dyrektorowi, stałemu kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi szkoły jednoklasowej należy się stosownie wolne mieszkanie, ile możliwości w budynku szkolnym.

W braku takiego mieszkania należy się im z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym poszczególnym przypadku, porozumiewszy się ze stronami obowiązanymi do dostarczenia mieszkania nauczycielowi.

Wszyscy inni nauczyciele stali pobierają dodatek na mieszkanie wynoszący:

a) przy pierwszej klasie płac 500 K. dla nauczycieli, 300 K. dla nauczycielek, tak w szkołach wydziałowych, jako też w pospolicznych;

b) przy drugiej klasie płac 400 K. dla nauczycieli, 250 K. dla nauczycielek, tak w szkołach wydziałowych, jako też w pospolicznych;

c) przy trzeciej klasie płac 300 K. dla nauczycieli, 200 K. dla nauczycielek;

d) przy czwartej klasie płac 200 K. dla nauczycieli, 100 K. dla nauczycielek.

Jeżeli jednak zabudowania gminy, graniczącej z miastem zaliczonym do I. i II. klasy płac nauczycielskich, stanowią dalszy bezpośredni ciąg zabudowań miejskich, to nauczycielom takiej gminy przyznany będzie wyższy dodatek na mieszkanie, a mianowicie:

a) w gminach graniczących ze Lwowem i Krakowem 400 K. nauczycielowi, 250 K. nauczycielce;

b) w gminach graniczących z miastem zorganizowanym na podstawie ustawy krajowej z d. 13. marca 1889 Nr. 24 Dz. u. kr. 300 K. nauczycielowi, a 200 K. nauczycielce.

Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu Wydziału krajowego oznaczy gminy, które podpadają pod to określenie.

Czy tymczasowemu dyrektorowi lub kierownikowi szkoły ma być przyznane mieszkanie, czy też wynagrodzenie za mieszkanie i w jakiej wysokości, orzeka Rada szkolna okręgowa w każdym poszczególnym wypadku, porozumiewszy się ze stronami obowiązanymi do dostarczenia mieszkania nauczycielowi.

Wszyscy inni nauczyciele tymczasowi, o ile nie mają wolnego mieszkania w budynku szkolnym, pobierają dodatek na mieszkanie, wynoszący 10% ich wynagrodzenia.

Art. 18.

Nauczyciel pobiera pół procent płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki, udzielanej ponad obowiązkowe trzydzieści godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana ponad

obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Za każdą godzinę nauki religii, udzielaną w myśl §. 5. ustawy państwowej z dnia 14. maja 1869 Nr. 62 Dz. u. p. z polecenia Rady szkolnej okręgowej ponad obowiązkowe trzydzieści godzin pobiera nauczyciel świecki jeden procent płacy miesięcznej; za udzielanie nauki religii w obrębie owych trzydziestu godzin połowę tegoż wynagrodzenia, jeżeli nauka trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. 26.

Po upływie trzech lat dobrego zachowania się każda z kar wymienionych w artykule 24. pod lit. a), b), c), traci swoje znaczenie przy posuwaniu nauczycieli na wyższy stopień płacy.

Jeżeli nauczyciel po otrzymaniu kary nagany dyscyplinarnej lub uznania nieskuteczności służby przez trzy lata zachował się pod każdym względem wzorowo, może Rada szkolna krajowa policzyć mu do przyznania najbliższego dodatku pięcioletniego rok lub lata służby, które w myśl art. 13. miały być potrącone.

Dodatek pięcioletni w ten sposób przyznany może być jednak wypłacany tylko za czas od chwili przyznania.

Art. 63.

Postanowienia tej ustawy, w których mowa jest o nauczycielu, odnoszą się także do nauczycielek, z wyjątkiem art. 9. ustęp a) i b), art. 16. ustęp czwarty, oraz art. 36., 43—49., 52., 54. i 55.

§. 2.

Ustawa niniejsza rozpoczyna obowiązywać z dniem 1. lipca 1907 r.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poręczam Mójemu Ministrowi wyznań i oświaty.

II. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, ażeby na podstawie ostatniego ustępu

art. 11 ustawy tymczasowym nauczycielom religii, którzy posiadają studia uniwersyteckie, a nie są zajęci w duszpasterstwie, przyznawała wynagrodzenie równające się płacy nauczyciela stałego, którego miejsce zastępują, wraz z 10°/_o dodatkiem na mieszkanie.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z Radą szkolną krajową zbadał możliwość zmiany ustawy krajowej z dnia 1. grudnia 1889 Nr. 71 Dz. u. kr. o wynagrodzeniu za nauczanie religii w następujących kierunkach:

a) co do wynagradzania nauczycieli religii za godziny nadobowiązkowe (§. 1. ustawy);

b) co do przyznawania duszpasterzom wynagrodzenia za naukę religii przekraczającą 7 godzin tygodniowo (§. 5.);

c) co do podwyższenia wynagrodzenia za tę naukę (§. 6.);

d) co do lepszego uregulowania wynagrodzenia kosztów podróży i podwód (§. 8.) i wynik tego badania oraz wnioski swoje za ścisłym wykazaniem efektu finansowego Sejmowi na najbliższej sesji przedłożył.

Tem samem uznaje się za załatwione: wniosek p. Tomaszewskiego o przeniesienie nauczycieli gmin podmiejskich do drugiej klasy plac, tudzież petycje l. 265, 266, 271, 363, 366, 491, 502, 629, 692, 693, 722, 854, 863, 864, 868, 962, 1000, 1001, 1012, 1016, 1080, 1155, 1177, 1254, 1396, 1400, 1426, 1430, 1535, 1536, 1554, 1578, 1580, 1676, 1708, 1762, 1763, 1764, 1772, 1778, 1779 i 1780.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Stadnicki.

Przemawia p. Tomaszewski.

Przemawia p. Małachowski.

Przemawia p. Bohaczewski.

Przemawia p. ks. Pastor.

Przemawia p. Stapiński.

Na wniosek p. Urbańskiego Mieczysława Izba uchwała zamknięcie rozprawy z tem, że wszyscy posłowie do głosu zapisani mają przemawiać.

Marszałek oznajmiając, iż do głosu zapisani są pp. ks. arcybiskup Bilezewski, Skałkowski, Koliseber i Abrahamowicz, odracza posiedzenie do godziny 7 wieczór.

Przerwa posiedzenia godzina 3 minut 10 popołudniu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 14. marca 1907.

Początek o godzinie 7 minut 30 wieczorem.

Marszałek konstataje dostateczną liczbę posłów i otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji szkolnej w porozumieniu z komisją budżetową o sprawozdaniu Wydziału krajowego i o wniosku posłów Skolyszewskiego, Pastora i tow. w przedmiocie podwyższenia płac nauczycielstwa szkół ludowych.

Przemawia ks. arcybiskup Bilezewski.

Przemawia p. Skałkowski.

Przemawia p. Koliseber.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

§. 1.

Artykuły 11., 13., 14., 16., 18., 26. i 63. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. ust. kr. o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych znosi się w ich dotychczasowym brzmieniu, a mają brzmieć, jak następuje:

Izba bez rozprawy uchwała §. 1 zgo dnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 11.

A) Roczne płace nauczycieli szkół ludowych publicznych dzielą się na następujące klasy:

a) w szkołach pospolitych:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem, dla połowy posad w każdym mieście 2.300 K, a dla drugiej połowy posad 2.100 K;

II. klasa w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. ust. kraj. dla $\frac{1}{4}$ części ogółu posad 2.100 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.900 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.700 K;

III. klasa w gminach zorganizowanych na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. ust. kraj. dla $\frac{1}{4}$ części ogółu posad 1.700 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.500 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.300 K;

IV. klasa w reszcie gmin dla $\frac{1}{4}$ części posad w każdym powiecie 1.400 K, dla $\frac{1}{4}$ części posad 1.200 K, dla $\frac{2}{4}$ części posad 1.000 K;

b) w szkołach wydziałowych osobnych i w klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa w miastach rządzących się własnym statutem dla połowy posad w każdym mieście 2.500 K, dla drugiej połowy 2.300 K;

II. klasa w innych miastach dla połowy ogółu posad 2.300 K; dla drugiej połowy 2.100 K.

B) Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowo ustanowionego oznacza Rada szkolna krajowa, nie może ono jednak:

a) dla nauczyciela, który złożył egzamina dojrzałości i kwalifikacyjny wynosić mniej, niż 900 K;

b) dla nauczyciela, który złożył egzamin dojrzałości, oraz dla nauczyciela, który złożył egzamin kwalifikacyjny za dyspensą od egzaminu dojrzałości, wynosić mniej niż 700 K;

c) dla nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacji wynosić mniej, niż 500 K.

Wynagrodzenie nauczyciela tymczasowego nie może zaś przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. ks. Stojałowski.

Przemawia p. Maryewski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała Art. 11 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 13.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom stałym na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych.

Rok lub lata służby nieskutecznej lub nagannej nie będą wliczane do lat uprawniających do przyznania dodatku pięcioletniego. Lata służby w ten sposób potrącić się mające oznaczone być mają w każdym przypadku przy służbie nagannej orzeczeniem Rady szkolnej krajowej, skazującym nauczyciela na karę dyscyplinarną, a przy nieskuteczności służby orzeczeniem Rady

szkolnej okręgowej, opierającym się na wizytacji szkoły co najmniej dwukrotnej w ciągu jednego roku i stwierdzającym, że nieskuteczność służby nastąpiła z winy nauczyciela.

Dodatek pięcioletni przyznany być może najwięcej sześć razy i wynosi za pierwsze dwa pięciolecia (po 5 i 10 roku służby) po 100 K., za następne dwa pięciolecia (po 15 i 20 r. służby) po 150 K., za ostatnie dwa pięciolecia (po 25 i 30 r. służby) po 200 K.

Dodatki pięcioletnie zapadłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy mają być utrzymane według postanowień ustaw wówczas obowiązujących, jednak podwyższone stosownie do postanowień niniejszej ustawy.

W razie nadania posady w szkołach galicyjskich nauczycielowi, zajmującemu posadę w innem królestwie lub kraju koronnym, w Radzie państwa reprezentowanym, należy mu policzyć stosownie do powyższych postanowień lata służby stałej spędzonej na poprzednich posadach, do wymiaru dodatków pięcioletnich, o ile w owym kraju bywa przestrzegana pod tym względem zasada wzajemności.

Przemawia p. Tomaszewski i stawia następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową obliczył efekt finansowy następującej poprawki posła Tomaszewskiego do art. 13 ustawy „Dodatek pięcioletni może być przyznany najwięcej 5 razy i wynosi za pierwsze dwa pięciolecia (po 5 i 10 roku służby) po 100 K, za następne dwa pięciolecia (po 15 i 20 r służby) po 200 K, za dalsze pięciolecie 300 K. Lata służby tymczasowej od czasu uzyskania zupełnej kwalifikacji wliczają się do pięcioleci. Jednakże najwyżej może być policzonych pięć lat“ i zaproponował ewentualną zmianę tego artykułu na najbliższej sesji Sejmu.

Izba powyższą rezolucję p. Tomaszewskiego popiera.

Marszałek oznajmia, iż dyskusję nad tą rezolucją otworzy po uchwaleniu całej ustawy, gdyż podczas dyskusji szczegółowej przy pojedynczych artykułach rezolucja jest niedopuszczalna.

Po zamknięciu rozprawy i zrzeczeniu się głosu przez p. sprawozdawcę Izba uchwala Art. 13 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej samoistnej lub połączonej z pospolitą dodatek do płacy w kwocie 500 K, nauczyciel kierujący szkołą ludową pospolitą 5 i 6 klasową takież dodatek w kwocie 400 K., nauczyciel kierujący szkołą 3 i 4 klasową w kwocie 300 K., nauczyciel kierujący szkołą 2 klasową 100 K. rocznie, przyczem liczone będą tylko klasy etatowe.

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remunercya w wysokości dodatku za kierownictwo, przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej niż trzy miesiące.

Izba bez rozprawy uchwala Art. 14. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. 16.

Każdemu stałemu dyrektorowi, stałemu kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi szkoły jednoklasowej należy się stosowne wolne mieszkanie, ile możności w budynku szkolnym.

W braku takiego mieszkania należy się im z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym poszczególnym przypadku, porozumiawszy się ze

stronami obowiązzanymi do dostarczenia mieszkania nauczycielowi

Wszyscy inni nauczyciele stali pobierają dodatek na mieszkanie wynoszący :

a) przy pierwszej klasie płac 500 K. dla nauczycieli, 300 K. dla nauczycielek, tak w szkołach wydziałowych, jako też w pospolitych;

b) przy drugiej klasie płac 400 K. dla nauczycieli, 250 K. dla nauczycielek, tak w szkołach wydziałowych, jako też w pospolitych ;

c) przy trzeciej klasie płac 300 K. dla nauczycieli, 200 K. dla nauczycielek ;

d) przy czwartej klasie płac 200 K. dla nauczycieli, 100 K. dla nauczycielek.

Jeżeli jednak zabudowania gminy, graniczącej z miastem zaliczonym do I. i II. klasy płac nauczycielskich, stanowią dalszy bezpośredni ciąg zabudowań miejskich, to nauczycielom takiej gminy przyznany będzie wyższy dodatek na mieszkanie, a mianowicie :

a) w gminach graniczących ze Lwowem i Krakowem 400 K. nauczycielowi, 250 K. nauczycielce ;

b) w gminach graniczących z miastem zorganizowanym na podstawie ustawy krajowej z d. 13. marca 1889 Nr. 24 Dz. u. kr. 300 K. nauczycielowi, a 200 K. nauczycielce.

Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu Wydziału krajowego oznaczy gminy, które podpadają pod to określenie.

Czy tymczasowemu dyrektorowi lub kierownikowi szkoły ma być przyznane mieszkanie, czy też wynagrodzenie za mieszkanie i w jakiej wysokości, orzeka Rada szkolna okręgowa w każdym poszczególnym wypadku, porozumiawszy się ze stronami obowiązwanymi do dostarczenia mieszkania nauczycielowi.

Wszyscy inni nauczyciele tymczasowi, o ile nie mają wolnego mieszkania w hu-

dyunku szkolnym, pobierają dodatek na mieszkanie, wynoszący 10% ich wynagrodzenia.

Izba bez rozprawy uchwała Art. 16. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. 18.

Nauczyciel pobiera pół procent płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki, udzielanej ponad obowiązkowe trzydzieści godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana ponad obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Za każdą godzinę nauki religii, udzielaną w myśl §. 5. ustawy państwowej z dnia 14. maja 1869 Nr. 62 Dz. u. p. z polecenia Rady szkolnej okręgowej ponad obowiązkowe trzydzieści godzin pobiera nauczyciel świecki jeden procent płacy miesięcznej; za udzielanie nauki religii w obrębie owych trzydziestu godzin połowę tegoż wynagrodzenia, jeżeli nauka trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Izba bez rozprawy uchwała Art. 18. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. 26.

Po upływie trzech lat dobrego zachowania się każda z kar wymienionych w artykule 24. pod lit. a), b), c), traci swoje znaczenie przy posuwaniu nauczycieli na wyższy stopień płacy.

Jeżeli nauczyciel po otrzymaniu kary nagany dyscyplinarnej lub uznania nieskuteczności służby przez trzy lata zachował się pod każdym względem wzorowo, może Rada szkolna krajowa policzyć mu do przyznania najbliższego dodatku pięcioletniego rok lub lata służby, które w myśl art. 13. miały być potrącone.

Dodatek pięcioletni w ten sposób przyznany może być jednak wypłacany tylko za czas od chwili przyznania.

Izba bez rozprawy uchwała Art. 26. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. 63.

Postanowienia tej ustawy, w których mowa jest o nauczycielu, odnoszą się także do nauczycielek, z wyjątkiem art. 9. ustęp a) i b), art. 16. ustęp czwarty, oraz art. 36., 43—49., 52., 54. i 55.

Izba bez rozprawy uchwała Art. 63. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 2.

Ustawa niniejsza rozpoczyna obowiązywać z dniem 1. lipca 1907 r.

Izba bez rozprawy uchwała §. 2 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Izba bez rozprawy uchwała §. 3 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta tytuł i wstęp ustawy:

U s t a w a

z dnia zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. ust. kraj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Po głosowaniu Marszałek stwierdza, iż ustawa jednomyślnie została przyjęta.

Sprawozdawca czyta:

II. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, ażeby na podstawie ostatniego ustępu art. 11 ustawy tymczasowym nauczycielom religii, którzy posiadają studia uniwersyteckie, a nie są zajęci w duszpasterstwie, przyznawała wynagrodzenie równające się płacy nauczyciela stałego, którego miejsce zastępują, wraz z 10% dodatkiem na mieszkanie.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek II. komisji.

Sprawozdawca czyta:

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z Radą szkolną krajową zbadał możliwość zmiany ustawy krajowej z dnia 1. grudnia 1889 Nr. 71 Dz. u. kr. o wynagrodzeniu za nauczanie religii w następujących kierunkach:

a) co do wynagradzania nauczycieli religii za godziny nadobowiązkowe (§. 1. ustawy);

b) co do przyznawania duszpasterzom wynagrodzenia za naukę religii przekraczającą 7 godzin tygodniowo (§. 5.);

c) co do podwyższenia wynagrodzenia za tę naukę (§. 6.);

d) co do lepszego uregulowania wynagrodzenia kosztów podróży i podwód (§. 8.) i wynik tego badania oraz wnioski swoje za ścisłym wykazaniem efektu finansowego Sejmowi na najbliższej sesji przedłożył.

Przemawia p. ks. Bohaczewski stawiając poprawkę, aby w pierwszym ustępie powyższej rezolucji opuścić słowa „możliwość“, a natomiast dodać słowa „i na najbliższej sesji sejmowej jesiennej przedłożył“.

Marszałek zwraca uwagę p. Bohaczewskiego, że ze względów formalnych poprawki jego w powyższy sposób postawionej nie

może poddać pod głosowanie, albowiem w końcowym ustępie III. rezolucji komisji jest już polecenie Wydziałowi krajowemu, aby „na najbliższej sesji sejmowej wnioski w tej sprawie sejmowi przedłożył“. Dwie rzeczy identycznych pod głosowanie poddawać nie może, i tylko może być przedmiotem głosowania kwestya opuszczenia względnie zmiany słowa „możliwość“.

P. Bohaczewski cofa swoją poprawkę.

Po zamknięciu rozprawy i zrzeczeniu się głosu przez p. sprawozdawcę, Izba uchwała wniosek III. komisji.

Sprawozdawca czyta:

Tem samym uznaje się za załatwione: wniosek p. Tomaszewskiego o przeniesienie nauczycieli gmin podmiejskich do drugiej klasy plac, tudzież petycje l. 265, 266, 271, 363, 366, 491, 502, 629, 692, 693, 722, 854, 863, 864, 868, 962, 1000, 1001, 1012, 1016, 1080, 1155, 1177, 1254, 1396, 1400, 1426, 1430, 1535, 1536, 1554, 1578, 1580, 1676, 1708, 1762, 1763, 1764, 1772, 1778, 1779 i 1780.

Przemawia p. Tomaszewski, stawiając rezolucję, aby Wydział krajowy zbadał, czy zaliczenie miejscowości do klas poszczególnych jest odpowiednie, i aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył ewentualną zmianę ustawy.

Izba rezolucję tę p. Tomaszewskiego popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i stawia wniosek formalny o odesłanie powyższej rezolucji p. Tomaszewskiego do komisji szkolnej.

Marszałek przed poddaniem powyższego wniosku sprawozdawcy zwraca uwagę Izby, iż w razie przyjęcia tego wniosku odpadną w końcowym ustępie rezolucji komisji słowa „wniosek p. Tomaszewskiego o przeniesienie nauczycieli gmin podmiejskich do drugiej klasy plac, tudzież“.

Izba uchwała wniosek formalny sprawozdawcy, w oddzielnem zaś głosowaniu przyjmuje resztę rezolucyi komisji w następującem brzmieniu:

„Tem samem uznaje się za załatwione petycje l. 265, 266, 271, 363, 366, 491, 502, 629, 692, 693, 722, 854, 863, 864, 868, 962, 1000, 1001, 1012, 1016, 1080, 1155, 1177, 1254, 1396, 1400, 1426, 1430, 1535, 1536, 1544, 1578, 1580, 1676, 1708, 1762, 1763, 1764, 1772, 1778, 1779 i 1780“, którą Marszałek odczytuje.

Marszałek odczytuje rezolucyę p. Tomaszewskiego, postawioną przy artykule XIII., i otwiera nad nią dyskusyę.

Przemawia p. Michałowski.

Przemawia p. Tomaszewski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i stawia imieniem komisji wniosek na odesłanie powyższej rezolucyi p. Tomaszewskiego do komisji szkolnej.

Przed przystąpieniem do głosowania przemawia pod względem formalnym p. Kolischer i uprasza Marszałka o zarządzenie głosowania najpierw nad wnioskiem p. Tomaszewskiego, jako dalej idącym, a następnie dopiero, jeżeli ten upadnie, nad wnioskiem sprawozdawcy.

Marszałek powołując się na regulamin, oznajmia, iż najpierw poddać musi pod głosowanie, wniosek komisji jako odraczający.

Przemawia pod względem formalnym p. Tomaszewski.

Przemawia p. sprawozdawca dla sprostowania faktu.

Izba uchwała następuie wniosek formalny komisji odesłania rezolucyi p. Tomaszewskiego do komisji szkolnej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie krajowego przemysłu (szkoły zawodowe i kursa majsterskie).

Sprawozdawca p. Żardecki uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. stycznia 1907 L. 9.800/07, i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej komisji dla spraw przemysłowych w zakresie szkół zawodowych.

II. 1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wdrożył rokowania z c. k. Rządem w celu uregulowania stosunku z rządem biurem dla popierania rękodzieł, istniejącem przy c. k. Ministerstwie handlu a komisją krajową dla spraw przemysłowych, zwłaszcza co do urządzania fachowych kursów majsterskich w Galicyi i obdzielania rękodzielników maszynami i narzędziami.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził układy z c. k. Rządem względem uregulowania stosunku dotacyi ze skarbu państwa na szkolnictwo przemysłowe w Galicyi, tudzież na bezpośrednie popieranie przemysłu i rękodzieł odpowiednio do wydatków funduszu krajowego na te cele.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. ażeby obracał większe niż dotychczas kwoty z przyznanych na ten cel funduszków państwowych na popieranie rękodzieł i przemysłu w Galicyi, jużto w formie udzielania maszyn pomocniczych, jużto w formie pożyczek i subwencyi bezzwrotnych;

2. ażeby znosił się w sprawach tego popierania i w sprawie urządać się mających specjalnych kursów dla rękodzielników z Wydziałem krajowym i krajową komisją dla spraw przemysłowych, celem uzyskania jednolitości w działaniach kraju i państwa.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do nabycia na fundusz krajowy realności,

objętej lwh. 163 ks. gr. gm. kat. Gliniany, kosztem 28.000 K tudzież do przeprowadzenia kosztem 6.000 K adaptacji, niezbędnych do pomieszczenia tam szkoły tkackiej.

Na pokrycie tego wydatku zaciągnie Wydział krajowy w Banku krajowym pożyczkę komunalną w wysokości 35.000 K imiennej wartości w 4% obligach IV. emisji, zwrotną w przeciągu 34½ lat. Potrzebną na amortyzację i oprocentowanie kwotę wstawiać będzie Wydział krajowy do budżetu krajowego.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do pokrywania z funduszu krajowego począwszy od 1. stycznia 1907 procentów i rat anuitetowych od pożyczki w maksymalnej sumie 100.000 K, jaką gmina stoł. miasta Lwowa zaciągnie na pokrycie wydatku budowy muzeum przemysłowego.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Skołyszewski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Jahl.

Przemawia p. Skołyszewski.

Przemawia p. Maryewski, i stawia następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał, w której miejscowości w powiecie wielickim ma być założoną szkoła koszykarska.

Izba rezolucją tę p. Maryewskiego popiera.

Przemawia p. Skołyszewski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Jahl.

Przemawia p. ks. Stojałowski i stawia następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu założenie szkoły tkackiej w Białej.

Izba rezolucję tę p. ks. Stojałowskiego popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—5 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek odczytuje rezolucję p. Maryewskiego i otwiera nad nią rozprawę.

Przemawia p. Skołyszewski stawiając następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawę założenia szkoły koszykarskiej w Dobczycach zbadał, możliwie uwzględnił i złożył sprawozdanie na najbliższej sesji sejmowej.

Izba rezolucję tę p. Skołyszewskiego popiera.

Marszałek po zamknięciu rozprawy i zrzeczeniu się głosu przez sprawozdawcę poddaje najpierw pod głosowanie odczytaną przez siebie rezolucję p. Maryewskiego, którą Izba przyjmuje, a następnie odczytuje rezolucję p. Skołyszewskiego i otwiera nad nią rozprawę.

Izba powyższą rezolucję p. Skołyszewskiego bez rozprawy uchwała.

Marszałek odczytuje rezolucję p. ks. Stojałowskiego i otwiera nad nią rozprawę.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Jahl, oświadczając się za przyjęciem rezolucji p. ks. Stojałowskiego z tem jednak zastrzeżeniem, że zostanie ona zmienioną w następujący sposób:

Poleca się Wydziałowi krajowemu zbadanie sprawy założenia szkoły tkackiej w Białej i przedstawienie wniosku.

P. ks. Stojałowski zgadza się na taką stylizację swej rezolucji.

Po zamknięciu rozprawy i zrzeczeniu się głosu przez p. sprawozdawcę, Izba uchwała rezolucję p. ks. Stojałowskiego w stylizacji proponowanej przez członka Wydziału krajowego p. Jahl.

Marszałek zwraca uwagę posłów, że według statutu krajowego odpowiedzialnym jest za wszystkie czynności Wydziału krajowego Wydział krajowy jako taki, a nie poszczególni jego członkowie.

Przed przystąpieniem do następnego punktu porządku dziennego p. Sare zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 2-ech członków Wydziału gal. kasy Oszczędności.

Głosowało 106 posłów. Absolutna większość 54. Po 106 głosów otrzymali pp. Władysław Jahl i Władysław Piwocki.

Marszałek stwierdza powyższy rezultat wyboru.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od 1. lipca 1905 do końca sierpnia 1906.

Sprawozdawca p. Schätzel uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od 1. lipca 1905 do końca sierpnia 1906.

2. Sejm ponawia uchwały swoje z dnia 2. lipca 1901, 19. października 1903, 27. października 1904 i z 14. listopada 1905 dotyczące otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych i wzywa ponownie c. k. Rząd, aby:

a) zarządził bezwzględnie otwarcie sądu obwodowego w Czortkowie,

b) poczynił jak najspieszniej przygotowania do utworzenia sądów obwodowych w Białej, Bochni, Nowym Targu, Mielcu, Jarosławiu i Żółkwi, tudzież sądów powiatowych w Baranowie, Majdanie, Rudniku, Jagielnicy, Jezierzanach, Krasnej, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach i Zawałowie,

c) aby zbadał stosunki miast Sokala i Rawy ruskiej, o ile nadają się do założenia w jednym z nich sądu obwodowego,

d) aby zbadał, czyli zachodzi potrzeba utworzenia sądów powiatowych w miasteczkach Kozłowie i Magierowie.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby jak najszybciej przystąpił do podziału wielu przedludnionych powiatów politycznych w kraju, tworząc nowe urzędy Starostw.

4. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wniósł na zmianę dotychczasowej ustawy o kwaterunkach c. k. żandarmeryi w tym duchu, aby koszta tego kwaterunku ponoszone były przez Skarb państwa.

5. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby przy zakupie przedmiotów dla żandarmeryi potrzebnych uwzględniał wyłącznie przemysł krajowy.

6. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wprowadził język polski w urzędowaniu c. k. żandarmeryi w kraju.

7. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby przystąpił do obniżenia opłat za telegramy wysyłane do Rosyi i zrównał ją z należnością opłacaną za telegramy wysyłane do Niemiec.

Tym sposobem załatwia się petycje do Ls. 670, 1272 i 1385/1907.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—7 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o wniosku p. Skołyżewskiego o utworzenie nowej gminy administracyjnej z rozparcelowanych gruntów obszarów dworskich Koniów i Towarnia powiat Stary Sambor.

Sprawozdawca p. Buynowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Skołyżewskiego o utworzenie nowej gminy administracyjnej z rozparcelowanych gruntów obszarów dworskich Koniów i Towarnia powiat Stary Sambor odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji kolejowej w sprawie poparcia finansowego projektowanej kolei lokalnej Łodygowice-Buczkwice.

Sprawozdawca p. Federowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję pp. Rudolfa Weilla i Leopolda Pilzera, właścicieli fabryki mebli z drzewa giętego w Buczkwicach w sprawie poparcia projektowanej kolei lokalnej Łodygowice-Buczkwice odstępuje się Wydziałowi krajowemu, by po zbadaniu i wysłuchaniu opinii krajowej Rady kolejowej przedłożył Sejmowi wnioski na najbliższej sesji.

Tem samem załatwione zostały petycje Wydziału powiatowego w Białej L. 1029/836 oraz Wydziału powiatowego w Żywcu L. 1067/874.

Przemawia p. ks. Stojałowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca, poczem Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej w sprawie petycji gminy miasta Tarnowa o założenie szkoły przemysłowej dla rzemieślników budowlanych i szkoły handlowej w Tarnowie.

Sprawozdawca p. Götz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czy-

tania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wdrożył rokowania z rządem o założenie szkoły dla rzemieślników budowlanych w Tarnowie, a następnie porozumiał się z czynnikami lokalnymi co do ich udziału w kosztach, co zaś do udziału finansowego kraju w tym względzie, oraz co do charakteru krajowego, względnie państwowego tej szkoły przedstawił Sejmowi wniosek na najbliższej sesji.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wdrożył rokowania z rządem o założenie dwuklasowej szkoły handlowej przy szkole realnej w Tarnowie, porozumiał się z czynnikami lokalnymi co do udziału tychże w kosztach założenia i utrzymania, co zaś do udziału finansowego kraju przedstawił Sejmowi wnioski na najbliższej sesji.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Buynowski i stawia następującą rezolucję:

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby między ośmiu oddziałami handlowymi przy uzupełniających szkołach przemysłowych przez c. k. Radę szkolną krajową w porozumieniu się z Wydziałem krajowym utworzyć się mającymi uwzględnił także Tarnów.

Izba popiera powyższą rezolucję p. Buynowskiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca imieniem komisji przyjmuje rezolucję p. Buynowskiego.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy wnioski 1 i 2 komisji, tudzież rezolucję p. Buynowskiego, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następny punkt 17 jak również punkt 19 Marszałek usuwa z porządku dziennego.

Następuje zatem:

Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku posła ks. Jana Jaworskiego w sprawie otwarcia prowizorycznego 5. klasy przy te

rażniejszej 4. klasowej szkole męskiej w Chyrowie.

Sprawozdawca p. Cielecki, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm odstępuje wniosek posła ks. Jaworskiego Radzie szkolnej krajowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o państwowych szkołach przemysłowych.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o czynnościach jej w zakresie państwowych szkół przemysłowych w Galicji przyjmuje się do wiadomości.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, ażeby przyspieszył wprowadzenie w życie przy c. k. Szkole przemysłowej we Lwowie oddziałów dla nauki elektrotechniki i keramiki, a zanim to nastąpi, ażeby znaczniejsze dotacje wyznaczał na stypendya dla kształcenia kandydatów z Galicji na maszynistów i werkmistrzów w tych zawodach w obcokrajowych zakładach fachowych.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby koniecznie już w roku szkolnym 1907/8 urządził przy c. k. wyższej szkole przemysłowej w Krakowie kurs specjalny dla kształcenia dozorców do budowl wodnych.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zaprowadził w państwowych szkołach przemysłowych, w których dotąd niema nauki religii, naukę tego przedmiotu obowiązkowo.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył sfinalizowanie sprawy budowy no-

wych gmachów odpowiednich dla państwowych szkół przemysłowych we Lwowie i w Krakowie.

6. Sejm wzywa c. k. Rząd ażeby przyspieszył otwarcie fachowej szkoły dla nauki budowy maszyn rolniczych w Tarnopolu.

7. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po wysłuchaniu zdania komisji krajowej dla spraw przemysłowych wdrożył rokowania w kierunku zakładania nowych szkół fachowych dla nauki przemysłowej w naszym kraju — w pierwszym rzędzie centralnej szkoły tkackiej i szkoły dla kształcenia nauczycielek do robót kobiecych, tudzież instruktorek do robót w zakresie przemysłu, które mogą rozszerzyć zakres zarobkowej pracy kobiet.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—7 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie ustanowienia dla niższej służby oddziałowej obu szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie rocznych dodatków.

Sprawozdawca p. Loewenstein uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm zatwierdza przedstawiony sprawozdaniem z dnia 24. listopada 1906 L. 115.265 (L. s. 57.) wniosek Wydziału krajowego corocznego podwyższania służbie oddziałowej obu szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie po pierwszym roku nienagannej i użytecznej pracy po 12 koron rocznie do czasu, gdy pobory dozorców (z doliczeniem owych rocznych dodatków) dosięgną kwoty 30 koron miesięcznie, a dozorczyń 24 koron miesięcznie.

II. Sejm wstawia na cel powyższy do preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1907 do Rubryki II. poz. 29 f kwotę 624 koron, z czego przypadnie 372 koron dla 70 osób oddziałowej służby szpitalnej, a 252 koron dla 49 osób oddziałowej służby klinicznej — a do preliminarza budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie do Rubr. II. poz. 29 e kwotę 636 koron, z czego przypadnie 552 koron dla 69 osób oddziałowej służby szpitalnej, a 84 koron dla 9 osób oddziałowej służby klinicznej.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I i II komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek oznajmia, iż porządek dzienny został wyczerpany i wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji.

Sekretarz p. Mysielski czyta:

W n i o s e k.

posła Franciszka Krempey i tow.

Palenie tytoniu przez niedorośliych stwierdzone przez wszystkich lekarzy i uczonych jest dla zdrowia w wysokim stopniu szkodliwym.

Jest to rzecz zupełnie naturalna, bo tytoń zawiera w sobie składnik chemiczny nikotyne, która jest trucizną nawet bardzo gwałtowną. Prawdziwość tego można zbadać na osobach, które zaczynają palić, u których można zauważyć bardzo wyraźne oznaki zatrucia, jak: ból głowy, wymioty ogólne osłabienie ciała i t. p.

Wprawdzie ludzie stopniowo przyzwyczajają się do palenia cygar, po którym objawy gwałtowne zatrucia nie występują ale swoją drogą zatrucie organizmu postępuje dalej. O ile u starszych ludzi organizm jest bardziej odporny, to u niedorośliych nikotyne szerzy straszne skutki — objawiające się u suchotników.

Oprócz tego, wskutek palenia tytoniu przez niedoroślików, trafiają się i to dość

często, z nieostrożności wypadki pogorzeli które przynoszą przerażające spustoszenia. Palą się nieraz całe wsie lub pojedyncze gospodarstwa włościańskie.

Zważywszy, że palenie niedoroślikom do 17-tu lat powinno być surowo zabronionem.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd, aby wydał nową ustawę, na podstawie której trafikantom nie wolno będzie sprzedawać tytoniu małoletnim niżej lat 17.

2) Wzywa się c. k. Rząd, aby na podstawie nowej ustawy zabraniano dawania lub pożyczania niedoroślikom tytoniu pod karą do 100 koron, lub odpowiedniego areztu.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu ab: w porozumieniu z c. k. Rządem opracował jak najwcześniej taką ustawę, aby niedoroślikom stanowczo wzbroniono palenie tytoniu, nad którem miałyby prawo czuwać Zwierzchność gminna i żandarmerya.

We Lwowie, dnia 14. marca 1907.

Wnioskodawca:

Franciszek Krempa, w. r.

F. Włodek, Bojko, Kramarezyk, Sponder, Wilczkiewicz, Skołyśzewski, Szwed, Stapiński, Oleśnicki, Korol, Huryk, Staruch, Ostapczuk, Barabasz, Mogilnicki, Potoczek.

I n t e r p e l a c y a

posła Franciszka Krempey i tow. do Wydziału krajowego w sprawie myt w pow. krakowskim.

W krakowskim powiecie dzierżawili myta krajowe od lat piętnastu włościanie tegoż powiatu. W tym jednak roku oddano je w dzierżawę żydom.

Należałoby jednak pozostawić je w dzierżawie chłopom chociażby z tego względu, że oni głównie opłacają te myta. O tem świadczy dobitnie przykład: weźmy pod uwagę wieś, w której gmina posiada 500

morgów pola. Chłopi utrzymują na tych polach około 60 par koni, które przewożąc rozmaite produkta spożywcze do miasta, przejeżdżają przez dane myto przynajmniej raz na tydzień, a zatem opłata wynosiłaby 499 K 20 h. Obszar zaś dworski mający także 500 morgów, sprzedaje swe płody nie w takim rozdrobnieniu jak chłopi, tylko wszystko razem, przeto konie dworskie przejeżdżają przez myta najwięcej dwa razy na kwartał, co czyni rocznie 15 K 36 h.

Zważywszy także, że włościanie powiatu krakowskiego dzierżąc myta krajowe przez 15 lat, wypełniali swe zobowiązania zupełnie zadowalniająco, zapytują podpisani Wydział krajowy, co spowodowało go do oddania myt tegoż powiatu w ręce żydowskie i czy w przyszłości będzie miał na uwadze przedewszystkiem ludność najbardziej temi mytami obciążoną.

Lwów, dnia 14. marca 1907.

Interpelant:

Franciszek Krempa, w. r.

F. Włodek, Bojko, Oleśnicki, Kuryłowicz, Staruch, Kramarczyk, Korol, Barabas, Huryk, Mazikiewicz, Mogilnicki, Effinowicz, Bobaczewski, Stapiński, Ostapczuk.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

W n i o s e k

posła Kuryłowicza w sprawie udzielania urlopów w czasie żniw czynnym wojskowym.

Zważywszy, że kraj nasz wyłącznie rolniczy;

zważywszy, że z powodu licznej emigracji włościan poza granice kraju jest wielki brak robotników rolnych;

zważywszy, że kwiat młodości zdolnej do pracy gospodarskiej w czasie służby wojskowej odjęty jest od obowiązków swego gospodarskiego zawodu ze szkodą gospodarstw wiejskich;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby czynnie służących wojskowych, potrzebnych koniecznie do robót gospodarskich, uwalniał na czas tych robót, przynajmniej przez 6 tygodni letnich, od służby wojskowej.

We Lwowie, dnia 14. marca 1907.

Wnioskodawca:
Kuryłowicz, w. r.

Huryk, Bobaczewski, Barabas, Mogilnicki, Stapiński, Kramarczyk, Oleśnicki, Effinowicz, Szajer, Staruch, Korol, Mazikiewicz, Glidziuk, Szwed, Ostapczuk.

I n t e r p e l a c y a

do Wydziału krajowego i c. k. Rządu w sprawie wydzierżawienia folwarków fundacyi Stanisława hr. Skarbka Opary, Dothe i Szwydka pp. Frajom, przez co naruszono wolę testatora i pokrzywdzono fundację.

Stosownie do postanowień testamentu Stanisława hr. Skarbka rozpiął c. k. Sąd krajowy cywilny we Lwowie oddział VII licytację dzierżawy folwarków fundacyi hr. Skarbka Opary, Dothe i Szwydka razem 1289 morgów na dzień 9. listopada 1906 do l. Succ. 9050.

Przy tej sądowej licytacji — złożywszy żądane wadyum — wnieśli ofertę dotychczasowi dzierżawcy pan Juliusz Fraj na Opary 11.500 K, pan Józef Fraj na Szwydkę 4.000 K, pan Rudolf Fraj na Dothe 6.500 K, a zarejestrowana spółka włościan z Ropezyc, Opar i Dothe mająca wtedy 126 członków pod firmą „Ruski Narodny Dom, zarejestrowane stowarzyszenie gospodarskie z ograniczoną poręką w Ropezycach“ wniosło ofertę na Opary 16.000 K, na Szwydkę 4 700 K, na Dothe 7.600 K.

Mimo tego, że oferta zarejestrowanego towarzystwa miejscowych włościan była na każdy folwark wyższą, a razem suma oferowana przewyższała sumę oferowaną przez panów Frajów rocznie o 6.300 K. Rada administracyjna fundacyi hr. Skarbka uchwaliła oddać dzierżawę folwarków nie

spółce włościan, a panom Frajom za grubo niższą cenę, a nawet, ażeby zbałamucić opinię publiczną zamieściła kuratorya fundacyi hr. Skarbka w Nr. 315 Kuryera lwowskiego z dnia 18. listopada 1906, że nieprawdą jest, jakoby zarejestrowana spółka włościan złożona z 126 włościan oferowała za Opary 16.000 K za Szwydkę 7.600 K, a za Dołhe 4.500, że taka spółka nie istnieje i nigdy zarejestrowana nie była.

Pomimo tego, że deputacya włościan do spółki należących była u Eks. p. Namiestnika, u Eks. p. Marszałka krajowego i u członków Wydziału krajowego, którzy są członkami Rady administracyjnej fundacyi, przedstawiając dokumentami zarejestrowanie, zamiar folwarcznego gospodarowania przez spółkę włościan na tych folwarkach, i pomimo tego, że pan Fraj będąc na tych folwarkach do teraz dzierżawcą nie wypełniał warunków kontraktu dzierżawy, nie płacił rat regularnie, że jego majątkowe stosunki mogły Radzie administracyjnej fundacyi hr. Skarbka dać poważne wątpliwości co do dotrzymania kontraktu, że w ostatnich latach nie nawoził więcej jak 10 morgów, że siał oziminę w jednej orce i wogóle nieracyjalnie gospodarował i że zajmował się raczej nalfowem sprawami i dostawą szutru na drogi powiatowe, jak gospodarką, o czem była powiadomiona Rada administracyjna fundacyi — pomimo tego wszystkiego oddano dzierżawę tych folwarków na 12 lat panom Frajom, a Wydział krajowy, który także był o całej sprawie dobrze poinformowany, potwierdził tę uchwałę Rady administracyjnej fundacyi hr. Skarbka — przez co fundacyę Stanisława hr. Skarbka i biednych zakładu drochowyskiego pokrzywdzono na sumę roczną 6.300 K, a za lat 12 na 75.600 K.

Wobec tego, że w tym wypadku zaszło oczywiście pokrzywdzenie woli testatora Stanisława hr. Skarbka, który testamentem polecił rozpisywanie publicznej licytacji przy oddawaniu w dzierżawę folwarków fundacyi i to przez c. k. Sąd kra-

jowy cywilny we Lwowie w nadziei, że w ten sposób usunie wszelkie nadużycia na korzyść protegowanych jednostek i wobec tego, że pokrzywdzono i narażono na materialne straty fundusze fundacyi, przez co skrzywdzono biednych całego kraju na 75.600 K, że pokrzywdzono materialnie włościan Ropezyc, Opar i Dołhego związanych w zarejestrowaną spółkę, która przystąpiła do licytacji i narażała się na koszt — zważywszy że takie odrzucanie oferty dzierżawy przez miejscowych włościan na korzyść pojedynczych protegowanych wywołuje rozgoryczenie u włościan i musi doprowadzić do większego rozdziału między dziedzicem i dzierżawcą a miejscowymi włościanami i wobec tego, że na to daje Wydział krajowy — a więc najwyższa autonomiczna władza swoje placet — zapytują podpisani:

1) Jak usprawiedliwi Wydział krajowy odnośną swoją uchwałę potwierdzającą oddanie dzierżawy folwarków Opary, Dołhe i Szwydka panom Frajom przez radę administracyjną fundacyi hr. Skarbka z wielką krzywdą funduszy fundacyi i biednych całego kraju?

2) Jakich środków wobec tego faktu zamysła użyć c. k. Rząd, ażeby wola testatora fundacyi Stanisława hr. Skarbka nie była samowolnie łamana przez radę administracyjną centralną tej fundacyi i ażeby na korzyść jednostek protegowanych, nie cierpieli włościanie konkurencji, a szczególnie ażeby nie cierpiały fundusze fundacyi i biedni z całego kraju, dla których ta fundacya ustanowiona?

Interpelant
Oleśnicki, w. r.

Mogilnicki, Korol, Barabasz, Huryk, Staruch, Ostapeczuk, Bohaczewski, Effinowicz, Kuryłowicz, J. Jaworski, Ochrymowicz, Stapiński, F. Włodek, Mazikiewicz.

I n t e r p e l a c y a
do c. k. Rządu.

W gminie Œwitowa, powiat buczacki jest wójtem Zachar Iwanycki notoryczny

pijak i demoralizator. Urzędowanie jego skończyło się w roku 1905, jednak wybory rady gminnej odbyły się dopiero 27. lutego 1906. Wybory te są prawomocne i dnia 11. sierpnia 1906 odbył się wybór nowej zwierzchności gminnej — jednak rekurs przeciw temu wyborowi wniesiony dotychczas nie jest załatwiony, wskutek czego urzęduje dotychczas dawny wójt, a w gminie panuje zupełna anarchia.

Wobec tego zapytują podpisani:

1) Czy e. k. Rząd wie o tym fakcie?

2) Czy gotów jest natychmiast zarządzić załatwienie rekursu i wprowadzenie wójtę w urzędowanie?

Interpelant:
Oleśnicki, w. r.

Korol, Bohaczewski, Huryk, Barabasz, Mogilnicki, J. Jaworski, Ostapczuk, Bojko, F. Włodek, Krempa, Kuryłowicz, Gładziuk, Staruch, Ochrymowicz, Mazikiewicz, Effinowicz.

I n t e r p e l a c y a
do e. k. Rządu.

W gminie Pozdiacz pow. przemyskiego odbyły się wybory do rady gminnej 27. grudnia 1905.

Przeciw temu wyborowi wniesiony został protest, który dotychczas mimo upływu więcej jak roku nie został załatwiony.

Wobec tego zapytują podpisani:

Czy zamysła e. k. Rząd zarządzić bezwzględne załatwienie tego protestu?

Interpelant:
Oleśnicki, w. r.

Korol, Bohaczewski, Huryk, Barabasz, Mogilnicki, J. Jaworski, Gładziuk, Staruch, Ostapczuk, Ochrymowicz, Effinowicz, Kuryłowicz, Mazikiewicz, Bojko, F. Włodek.

I n t e r p e l a c y a
do e. k. Rządu.

C. k. Starosta w Husiatynie zarządził usunięcie z list wyborczych do Rady państwa

wszystkich osób, które chodziły na zarobek do Ameryki lub Niemiec i stamtąd wróciły, a nawet i tych, którzy wrócili z wojska.

Ponieważ to przeciwne prawu postępowanie pozbawia prawa wyborczego około 8 procent wyborców w powiecie, dlatego zapytują podpisani: Czy e. k. Rząd gotów jest jak najspieszniej to bezprawne zarządzenie uchylić?

Interpelant:
Oleśnicki, w. r.

Korol, Bohaczewski, Huryk, Barabasz, Mogilnicki, J. Jaworski, Gładziuk, Staruch, Ostapczuk, Ochrymowicz, Effinowicz, Kuryłowicz, Bojko, F. Włodek, Krempa, Mazikiewicz.

I n t e r p e l a c y a
do e. k. Rządu.

Gmina Milowce pow. zaleszczyckiego została przydzielona ze względu na głosowanie przy wyborach do Rady państwa do gminy Lisowce tegoż powiatu. Ponieważ gmina Milowce liczy 1272 mieszkańców, dlatego zapytujemy:

Czy e. k. Rząd gotów jest to zarządzenie zmienić i w tej gminie samodzielne miejsce wyboru utworzyć?

Interpelant:
Oleśnicki, w. r.

Korol, Bohaczewski, Huryk, Barabasz, Mogilnicki, J. Jaworski, Gładziuk, Staruch, Ostapczuk, Ochrymowicz, Effinowicz, Kuryłowicz, Bojko, F. Włodek, Krempa, Mazikiewicz,

I n t e r p e l a c y a
do e. k. Rządu.

Od niepamiętnych czasów istnieje w Starym Samborze domowy przemysł kuśnierstwa, którym mieszkańcy tamtejsi, niezamożni rolnicy pomagają sobie w swojej gospodarskiej egzystencji — szerząc przytem produkcję dla całej okolicy potrzebną i pożyteczną.

Zadaniem każdej administracji byłoby przemysł ten wspierać i dawać mu wszelkie ulgi, ażeby mógł on rozwijać się.

Tymczasem władze miejscowe w Starym Samborze od kilku lat rozpoczęły formalne prześladowanie tego przemysłu przez wynachodzenie trudności i środków, które rozwój jego uniemożliwiają i ludności Starego Sambora to jedno źródło wzmocnienia jej gospodarczej siły odejmują. I tak mianowicie rozporządziło c. k. Starostwo w Starym Samborze pod dniem 20. lipca 1905 L. 13416 z powołaniem się na § 25. ust. przemysłowej z 15. marca 1883 r. L. 39 Dz. p. p., że każdy kuśnierz musi mieć osobne pozwolenie na suszenie i wyprawianie skóry, a to z przyczyny, ponieważ suszenie i wyprawianie skór wydziela nieprzyjemną woń, a w ślad za tem rozpoczęło to c. k. Starostwo nakładać na jednego po drugim, trudniących się kuśnierstwem mieszkańców Starego Sambora kary, począwszy od 30 kor. i ściągając te kary, a c. k. Namiestnictwo potwierdza te wyroki z tem, że niema już dalszej instancyi.

Zważywszy, że przepis § 25 ust. przemysł. nie może tu mieć zastosowania, bo tu nie idzie o jakąbądź fabrykę, lecz o drobny przemysł domowy, który każdy mieszkaniec rolnik w Starym Samborze w małym zakresie w swoim prywatnym domu wykonuje;

zważywszy, że w ten sam sposób wykonywano suszenie i wyprawianie skór w Starym Samborze od niepamiętnych czasów i ten sposób sanitarnym stosunkom miejscowym nigdy nie szkodził i wogóle nigdy dla nikogo nie przedstawia jakiegokolwiek niebezpieczeństwa;

zważywszy, że tego rodzaju postępowanie zabija i niszczy ten pożyteczny domowy przemysł i mieszkańców Starego Sambora na oczywistą wystawia ruinę, zapytują podpisani:

1) Czy znane jest c. k. Rządowi to postępowanie władz, a mianowicie c. k. Starostwa w Starym Samborze?

2) Czy gotów c. k. Rząd spowodować uchylenie mylnego zastosowania § 25 ustawy przemysł. w tym wypadku i zarządzić, ażeby kuśnierstwo w Starym Samborze mogło jako przemysł domowy korzystać ze wszystkich tych ulg przemysłowych i skarbowych, które wedle obowiązujących ustaw dla przemysłu domowego są przyznane?

Interpelant
Oleśnicki, w. r.

Korol, Bobaczewski, Huryk, Barabasz, Mogilnicki, J. Jaworski, Gładziuk, Staruch, Ostapezuk, Ochrymowicz, Elfinowicz, Bojko, F. Włodek, Krempa, Mazikiewicz, Kuryłowicz.

I n t e r p e l a c y a.

Do Wysokiego c. k. Rządu posła ks. Bobaczewskiego i tow. w sprawie regulacji rzeki Łomnicy.

Rzeka Łomnica grozi strasznym niebezpieczeństwem nadbrzeżnym gminom Jasień, Perebińsko, Duba, Roźniatów i Ceniawa, w których rok rocznie nie tylko setki morgów pola zabiera, lecz nawet dobiera się do budynków i domów mieszkalnych, a jeżeliby ją bez zabezpieczenia pozostawiono zamiast poza Perebińskiem, jak teraz płynie, popłynęła środkiem wsi. Z ciężką biedą udało się dotyczące władze nakłonić, że w jesieni roku 1906 wzięły się do regulacji tej rzeki powyżej gminy Jasień. Na protest tej gminy zjechała odpowiednia komisya i uchwaliła puścić Łomnicę środkiem dawnego koryta, który to plan zatwierdzony został przez c. k. Ministerstwo, zarazem uchwalono do dalszych robót regulacyjnych wziąć się z początkiem kwietnia 1907.

Zważywszy, że już kwiecień zbliża się, a na żadne mimo tego roboty regulacyjne nie zanosi się;

zważywszy, że tego roku w zimie spadło i jeszcze teraz leży w górach wiele śniegu, który stajawszy rzekę Łomnicę jeszcze straszniejszą może zrobić, zważywszy wkońcu, że zarobkowa ludność górską nie

tylko w strachu o swoje życie i majątek znajduje się, lecz i bez sposobu zarobkowania z tej przyczyny pozostaje, podpisani zapytują:

Czy gotów Wysoki c. k. Rząd w myśl powyższego planu i uchwały do regulacyi rzeki Łomnicy jak najspieszniej przystąpić i tem ludność powyższych gmin od zagłady i zniszczenia ochronić?

Interpelant:

Bohaczewski, w. r.

A. Szeptycki, Huryk, Korol, Oleśnicki, Ostapczuk, Kuryłowicz, Barabasz, Stapiński, Krempa, Bojko, Effenowicz, F. Włodek, Gli-

dziuk, J. Jaworski, Ochrymowicz, Mazikiewicz.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, interpelacye zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu względnie Wydziałowi krajowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 15. marca 1907 godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 10 minut 48 w nocy.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze:

Kazimierz Lubomirski, w. r.
Mieczysław Urbański, w. r.